

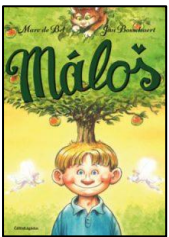
Nye samiske utgivelser – nyhetsbrev mars 2021

Skjønnlitteratur for barn

Inga Borg: Pluppa ja girredullve

Plupp och vårfloden (1982) i pitesamisk oversettelse. Når isen smelter og vannet fosser frem bygger Plupp en flåte og drar på elva med Røyskatt og Lemmen. Plutselig bærer det utfor og flåten kræsjer mot de store steinene i fossen. De redder seg til stranden, men hvordan skal de komme seg til den andre siden ISBN: 978-82-93402-53-4. Gielem nastedh, 2021. 32 s. Innb.

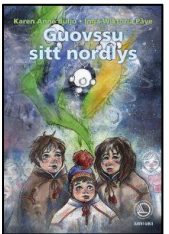
Marc de Bel: Máloš

Nordsamisk oversettelse av Marc de Bels Malus (1996). Da Máloš ble født til denne verden, så var familien veldig lykkelige. Gutten deres har allikevel problemer med å tilpasse seg og vokse. Han har ingen hastverk med å bli stor. Mye heller vil han holde på i hagen til bestefar sammen med sine fem alver, som hadde fulgt han siden fødselen. Hans fantasiverden tar brått slutt, når katten Kárma får et eple høyt oppe i et tre til å falle rett på hodet hans så det smeller. ISBN: 978-82-8263-431-1. ČálliidLágádus, 2020. 47 s. Innb.

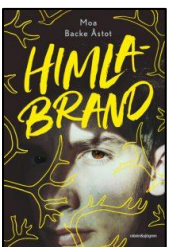
Paul Gælok: Girvasrávga

En fortelling på lulesamisk om tre søsken som skulle dra med hver sin båt fra Musken til Nordbukt på sommerferie. Først skulle den yngste ungen dra, så den mellomste og til slutt den største. Den yngste dro av sted, men da han kom til Girvas, ble han stoppet av en stor, stygg draug. Hvordan skulle han klare å komme seg forbi den fæle draugen? Sissel Horndal har illustrert boka. ISBN: 978-82-7601-261-3. Idut, 2021. 32 s. Innb.

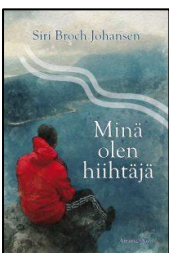
Karen Anne Buljo: Guovssu sitt nordlys

Norsk oversettelse av eventyrfortellingen Guovssu guovssahasat (2019) som er basert på et gammelt samisk sagn om nordlyset En reindriftsfamilie overnatter i telt på fjellet. Når de skal til å legge seg må begge foreldrene ut til reinflokkene. Joret, Risten og lillebror Guovvsu må sove alene og de får formaninger om å ikke gå ut og leke mens nordlyset danser på himmelen, de får heller ikke lov til å slippe inn noen. ISBN: 978-82-329-0406-8. Davvi girji, 2020. 48 s. Innb.

Moa Backe Åstot: Himlabrand

Roman om Ánte som tilhører en reindriftsfamilie i Jokkmokk. For han er det selvsagt at han som familiens eneste barn, skal følge tradisjonene og arbeide innen reindrift. Men plutselig så er det noe annet der som lokker og trekker. Hans følelser for bestevennen Erik har utviklet seg til noe større. Hva skulle de andre si om de visste? Foreldrene, slektningene og klassekompisene? Er det mulig for Ánte å kombinere reingjeterlivet med det han ønsker seg i livet? Svensk tekst. ISBN: 9789129725575. Råben & Sjögren, 2021. 205 s. Innb.

Siri Broch Johansen: Minä olen hiihtäjä

Finsk oversettelse av Jeg er en skiløper (2014)/Mun lean čuoigi (2014). Hovedpersonen er 15-årige Josef som er en talentfull skiløper og spiller i band. Vi følger han og hans kamerater i deres utfordringer i hverdagen og fritiden et sted i Finnmark. Josef har lært noe om kvinner. Han har lært at hvis det er noe som er galt, så går det ikke over av seg selv. Romanen inneholder alt fra actionfylt handling til brennhet kjærlighet og har en overraskende vending. ISBN: 9789523155091. Atrain kustannus, 2019. 85 s. Innb.

Siri Broch Johansen: *Saran päiväkirja*

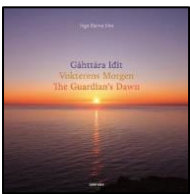
Sárá beaivegirji (2010) i finsk oversettelse. Far har fortalt Sara om en gammel gubbe som bor i Lárásbaktitunellen. 11. årige Sara får et spesielt forhold til Bákte-Lárás, som bor inne i berget. For lenge siden ble han tatt av de underjordiske, og har siden bodd inne i berget. Sara blir veldig lei seg da faren ser seg nødt til å legge opp gårdsdrifta i Manddalen og sende hennes beste venn, kua Násti, til slakteriet. Han får ny jobb i Tromsø og begynner som ukependler. Men Sara finner trøst. I drømmene ser hun løsningen. ISBN:9789523155084. Atrain kustannus, 2019. 75 s. Innb.

Sigbjørn Skåden: *Sæmieh*

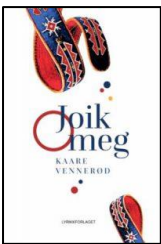
Sørsamisk oversettelse av Skådens Sámit (2012). Boka forteller om samisk historie, samisk kultur og samiske kjendiser. Hvem er samene? Hvordan lever de? Hva betyr det å være same? De fleste i Norge vet litt om samer. Illustrert av Ketil Selnes. ISBN: 978-82-93402-50-3. Gielem nastedh, 2021. 78 s.

Skjønnlitteratur for voksne

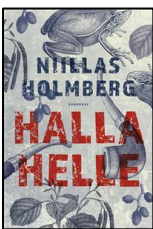
Inga Ravna Eira: *Gáhttára Idit/Vokterens Morgen/The Guardian's Dawn*

Eira har fulgt sporene bakover i tid, for å finne verdier som kan trøste oss og få oss til å føle oss trygge. Vi må stoppe opp og tenke hvilke konsekvenser klimaendringene skaper for oss i fremtiden. Diktsamlingen er trespråklig. Nordsamisk, norsk og engelsk. Gáhttára Idit er nominert til Nordisk råds litteraturpris 2021 fra det samiske språkområdet. ISBN:978-82-329-0106-7. Davvi girji, 2019. 72 s. innb.

Kaare Vennerød: *Joik meg*

Lyrikkbok skrevet i stikkordsform. Har den samiske tradisjonen i nord verdier som den moderne verden er i ferd med å miste? Forfatterens korte penn tar oss gjennom møter med russiske, finske, svenske og norske samer. I et nesten stikkordsmessig formspråk deler han sine erfaringer og spørsmål med leseren: Finnes det et samisk arvesølv, som også er universelt? ISBN: 978-82-8398-052-3. 156 s. Innb. Lyrikkforlaget, 2021. 249.- Er også gitt ut som e-bok.

Niillas Holmberg: *Halla Helle*

Roman på finsk. Prestesønnen Samu fra sør i Finland flytter til Lappland. En merkelig sterk kraft trekker han mot Utsjok – kunstneren Elle Hallala. Hun er den mest omtalte samene i Finland. Elle avstår fra all sin kunstnerisk virksomhet. Hun flytter alene til fjells for å leve livet som forfedrene gjorde. Hun sender Samu drømmer som er skrevet i diktform. Halla Helle beskrives som samfunnsroman med kloke refleksjoner om konflikter som berører både individer og samfunn. ISBN: 9789512418695. Gummerus, 2021. 455 s. Finnes også som e-bok og lydbok.

Maren Uthaug: *Ein lykkeleg slutt*

Uthaug's roman En lykkelig slutning (2019) er oversatt til nynorsk språkdrakt av Ingvild Holvik. Nicolas er gravferdskonsulent, som sin mor Lone Helle, og sin morfar, Christian 5. Nicolas nedstammer fra syv generasjoner gravferdskonsulenter. Nå har han fått et problem. Lik har begynt å tiltale han på en ny måte. I et forsøk på å forstå seg selv og sine skyggesider begynner han å forske i familiens historie. ISBN:978-82-340-0380-6. Samlaget, 2020. 375 s. Innb. Finnes også som e-bok.

Tegneserier

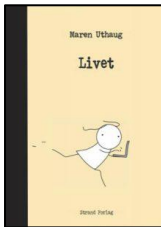
Sunna Kitt: Jettens morgen

Norsk oversettelse av Jehtanasa idit (2020) som er basert på Anders Fjellners epos "«Solsønnens frieri i jettens land.» Kitt har laget en forsettelse av dette eposet i tegneserieform. Bortenfor den nordligste stjernen finner Isak en gammel verden, der det øde landet styres av de siste jettene. De omtaler samer som solens sønns arvinger og overfører han deres del av arven. Isak leter etter arven, som selv jettene har mistet. ISBN: 978-82-8263-405-2. ČálliidLágádus, 2021. 202 s. Heftet.

Maren Uthaug: Kjærlighet

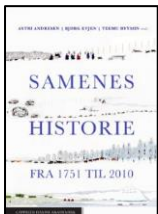
Første bok i Maren Uthaug's serie "Striper på høykant". De enkle strekene beskriver situasjoner mange unge kvinner kan kjenne seg igjen i, om alt fra kjærlighet og forhold, til katter og pizza. Kjærlighet er ikke bare forelskelse, sex, ekteskap og utroskap. Det er også merkelige innfall som å melde seg på tangokurs eller barbere seg nedentil. For, som Uthaug sier: «Mennesker gjør de underligste ting for å bli elsket.». ISBN: 978-82-93718-43-7. Strand forlag, 2021. 128 s. Innb.

Maren Uthaug: Livet

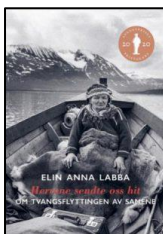
Andre bok i Maren Uthaug's serie "Striper på høykant". I denne er det samlet hennes mest følsomme, filosofiske, sorteste og morsomste striper om livet. Med fandenivoldsk spontanitet og dyp selvironi er Uthaug en mester på å få fram hvor latterlige våre prestasjoner er, og å sette selve livet i et komisk lys. ISBN: 978-82-93718-44-4. Strand forlag, 2021. 128 s. Innb.

Faglitteratur

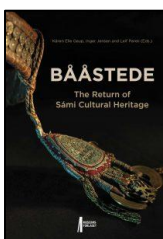
Samenes historie fra 1751 til 2010

Bind 2 av Samens historie. Første bind Samens historie fram til 1751 ble utgitt i 2004. Dette bindet bygger på og problematiserer både eldre og nyere forskning innenfor etnografi, historie, religionsvitenskap og språkvitenskap og presenterer den til nå mest komplette oversikten over de siste 250 årene av samisk historie. Astri Andresen, Bjørg Evjen og Teemu Ryymin er redaktører. ISBN: 978-82-02-23554-3. Cappelen Damm, 2021. 540 s. Heftet.

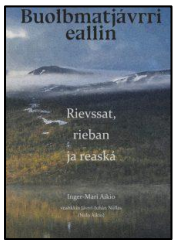
Elin Anna Labba: Herrere sendte oss hit – om tvangsflyttingen av samene

Norsk oversettelse av Labbas Herrarna satte oss hit – om tvangsflyttingarna i Sverige (2020). I 1919 ble Norge og Sverige enige om å begrense hvor mye rein som får flytte over grensen. Den norske staten vil ha utmarka til sine egne. Med det innledes flyttingen av et stort antall samiske familier med reinflokker. Labba, som selv kommer fra en familie som ble flyttet på 1920-tallet, forteller nå historien sett gjennom de tvangsflyttedes øyne. ISBN: 978-82-530-4248-0. Pax, 2021. Innb. Finnes også som e-bok.

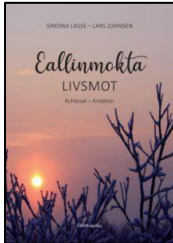
Bååstede – The Return of Sami Cultural Heritage

Bååstede er sørsamisk for «tilbake». I 2019 ble en overføringsavtale undertegnet av Sametinget, representanter for de seks konsoliderte samiske museene i Norge, Kulturhistorisk museum og Norsk Folkemuseum. Avtalen gikk ut på å tilbakeføre 1600 samiske kulturhistoriske gjenstander til de respektive samiske museene. Gjennom bidrag fra museumsekspertene som har vært involvert i prosjektet, gir denne boken innblikk i den omfattende overflyttingsprosessen, og erfaringene man har høstet. Engelsk tekst. ISBN: 978-82-8305-108-7. Museumsforlaget, 2021. 184 s. Heftet.

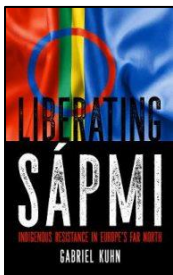
Inger-Mari Aikio: Buolbmatjávrrri eallin – rievssat, rieban ja reaská

Forfatteren har, med hjelp fra sin far Niilo Aikio, laget denne boka om sin hjemplass ved Polmakvannet på finsk side. Vannet var tidligere en fjord, og er eneste innsjø hvor det finnes flyndre. Innsjøen som smålaks og mellomstor laks klatrer til og hvor man kan også kan fiske ål. Her har naturen alltid vært livets grunnmur. Rypa, reven og lagesild var i gamle dager viktige for folks eksistensgrunnlag her. Ved dette vannet har det levd mange forskjellige slags store personligheter. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-93830-00-9. DAT, 2021. 397 s. Innb.

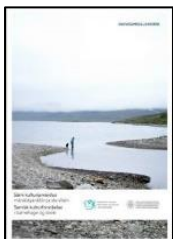
Lars Johnsen: Eallimokta – ruhkosat/Livsmot – andakter

Livsmot er en andaktsbok for hverdagsmennesker i alle aldre. Boken er kalt Livsmot fordi visjonen er at den skal løfte leseren og være til oppmuntring, inspirasjon og ettertanke. Kjærlighet er et hovedtema i boka. Boken består av 52 betraktninger utfra dagligdagse temaer. Bibelsitatene er hentet fra de nyeste bibeloversettelsene på norsk og samisk. Boken er tospråklig, siden nordsamisk er forfatterens farsmål og norsk er hans morsmål. ISBN: 978-82-8263-348-2. ČálliidLágádus, 2021. 112 s. Heftet.

Gabriel Kuhn: Liberating Sápmi – Indigenous Resistance in Europe's Far North

En reise gjennom Sápmi og inkluderer dybdeintervjuer med samiske artister, aktivister og lærde som frimodig står opp for sitt folks rettigheter. I dette vakkert illustrerte verket tar Kuhn sikte på å øke bevisstheten om den pågående kampen til samene for rettferdighet og selvbestemmelse. I boka finnes intervjuer med blant andre Mari Boine, Harald Gaski, Maxida Mäarak, Synnøve Persen, Øyvind Ravna, og Anders Sunna. Tekst på engelsk. ISBN: 9781629637129. PM Press, 2020. 220 s. Heftet.

Sámi kulturipmárdus mánáidgárddiin ja skuvllain/Samisk kulturforståelse i barnehage og skole

Heftet er utviklet i samarbeid med Nasjonalt senter for samisk i opplæringa og består av syv artikler fra forskjellige områder i Sápmi som tar utgangspunkt i den lokale kulturen. De ønsker å fremme samisk kulturforståelse i opplæringen og bidra til refleksjon og samtale om temaet blant lærere i barnehagen og skolen. Denne første utgaven er nordsamisk og norsk. Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen, 2020. 75 s. Heftet. Kan lastes ned gratis som PDF.

Elle Marit N. Eira: Sisteráhkadeapmi

Bok om garving av reinskinn. Skinngarving er tradisjonskunnskap som er videreført fra generasjon til generasjon fra gammelt av. Garvemetodene beskrevet i boka er luting, garving i vann og under snøen, og garving med kjemikalier. Boka er skrevet for elever på videregående trinn, men passer også for andre som er interessert i skinngarving. Nordsamisk tekst. ISBN: 978-82-329-0040-4. Davvi girji, 2021. 28 s. Innb.

E-bøker

Marry Áilonieida Somby: Tjermmin Bidtsi – hálediddje (Epub)

Tjermmin Bidtsi, en ettårskalv, vandrer alene rundt fordi mora har vraket den. Han opplever mye rart i møte med konkurransereinen, villreinen, reinsbukken, elgen, filmstjerne-reinen, turistreinen og gullsimla. Etter å ha møtt turistreinen, Silgon, drar hantilbake til mora. Men på veien går han seg vill. Lulesamisk tekst. ISBN: 9788232904273. Davvi girji, 2021. 41 s. Epub. Finnes også som p-bok.

Marry Áilonieida Somby: Tjorme Bietse – girtepilote (Epub)

Sørsamisk utgave av Marry A. Sombys «Čerbmen Bizi – girdipilohtta» (2013). Tjorme Bietse, en ettårskalv, vandrer alene rundt fordi mora har vraket den. ISBN: 978-82-329-0194-4. Davvi girji, 2021. 41 s. Epub.

Boka finnes også som e-bok i norsk (Reinkalven lille Bizi) og nordsamisk (Čerbmen Bizi) utgave.

Ivvár Bireha Terje/Terje Henriksen; Juoksa (CD)

Ivvár-Bireha Terje joiker tradisjonelle joiker fra Sápmi.

Artisten joiker tradisjonelle personjoiker som er tilhørende i Karasjok, Lakselv, Ifjordfjellet, Nesseby og Kautokeino. ISBN: 978-82-329-0177-7. Davvi girji, 2021. 1 CD.

For mer informasjon om utgivelsene se: <http://samiskbibliotektjeneste.tromsfylke.no/>

Dearvuodaguin - Vennlig hilsen

Edel Olsen

Rådgiver Troms og Finnmark fylkesbibliotek - Samisk bibliotektjeneste

Kulturetaten

Troms og Finnmark fylkeskommune fylkeskommune